

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud ve Strakoniciích rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Moravcem ve věci péče o nezl. [REDACTED], nar. [REDACTED] bytem [REDACTED] zastoupeného Městem Vodňany (OSPOD) jako kolizním opatrovníkem, syna [REDACTED] nar. [REDACTED] trvale bytem [REDACTED], adresa pro doručení [REDACTED] a otce neuvedeného, o návrhu [REDACTED] nar. [REDACTED] a [REDACTED] nar. [REDACTED] oba bytem [REDACTED] okres [REDACTED] o jmenování poručníka, o návrhu na udělení souhlasu k podání žádosti o změnu příjmení nezletilého,

t a k t o :

- I. Soud **jmenuje** nezl. [REDACTED] nar. [REDACTED] poručníky, a to manžele [REDACTED] nar. [REDACTED], a [REDACTED] nar. [REDACTED], oba bytem [REDACTED]. Poručníci mají jako zákonní zástupci právo i povinnost nezletilého vychovávat, zastupovat ho v právních vztazích a spravovat veškeré jeho záležitosti místo jeho rodičů. Poručníci jsou **povinni** předkládat soudu zprávy o osobě dítěte a o jeho vývoji a předložit

účty ze správy jeho jmění vždy k 31. 12. každého roku.

- II. Tím se **mění** rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 13.11.2015 č.j. 13 P 68/2012 – 114.
- III. Soud **uděluje souhlas** k tomu, aby poručníci podali u příslušného správního orgánu žádost o změnu příjmení nezl. [REDAKCE] nar. [REDAKCE] na příjmení [REDAKCE].
- IV. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů tohoto řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Pěstouni [REDAKCE], nar. [REDAKCE] a [REDAKCE] nar. [REDAKCE] podali u zdejšího soudu návrh, aby byli jmenováni poručníkem nezl. [REDAKCE], nar. [REDAKCE]. V odůvodnění návrhu uvedli, že nezl. [REDAKCE] se narodil dne [REDAKCE] matce [REDAKCE] nar. [REDAKCE] a neznámému otci, přičemž v současnosti je matka zbavena rodičovské odpovědnosti a tedy zde není osoba, která by rozhodovala o právech a povinnostech nezl. dítěte. Navrhovatelé ve svém písemném podání dále uvedli, že by za nezl. chtěli plnit všechny povinnosti a práva jako jeho poručníci, chtěli by mu vybrat základní, posléze i střední školu, nechat vystavit cestovní pas a zastupovat ho při lékařských úkonech, neboť má určité zdravotní problémy (vrozená srdeční vada, operace v Motole dne 11.09.2014, stále sledován kardiologem). Současně ve svém návrhu dále uvedli, že chtějí nezl. [REDAKCE] plně začlenit do jejich rodiny a proto žádají soud, aby vyslovil souhlas se změnou příjmení [REDAKCE] na příjmení [REDAKCE]. Tuto změnu chtějí provést ještě před jeho nástupem do základní školy z osobních důvodů.

Po provedeném dokazování bylo z listinných důkazů a z vyjádření účastníků zjištěno, že nezl. [REDAKCE] se narodil dne [REDAKCE] matce [REDAKCE], nar. [REDAKCE], která neuváděla biologického otce. Rozhodnutím Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 13.11.2015, č.j. 13 P 68/2012-114 byl nezl. [REDAKCE] svěřen do společné pěstounské péče navrhovatelů. Z rozsudku Okresního soudu ve Strakonicih ze dne 11.05.2017, č.j. 0 P 32/2016-182 bylo zjištěno, že matka nezl. [REDAKCE] byla zbavena rodičovské odpovědnosti. Z výsledku účastníků a z písemného vyjádření opatrovníka Města Vodňany bylo zjištěno, že navrhovatelé mají dlouhodobý stabilní manželský vztah, v němž se narodila i nezl. dcera [REDAKCE] (ročník 2003). Navrhovatelé pečují o nezl. [REDAKCE] od 17.09.2015 a plně ho začlenili do své rodiny. Navrhovatelka pracuje v [REDAKCE] a navrhovatel pracuje dlouhodobě jako [REDAKCE]. Navrhovatelé jsou zcela finančně zabezpečeni. Navrhovatelé nemají žádné dluhy, vyjma splácení hypotečního úvěru za rodinný dům. Nezl. [REDAKCE] se v rodině navrhovatelů velmi dobře adaptoval a i z šetření opatrovníka bylo zjištěno, že rodinu bere jako svou vlastní. Navrhovatele oslovuje jako mami a tati a má velmi pěkný vztah se svou sestrou [REDAKCE].

Pěstouni dávají nezl. dostatečnou podporu a snaží se respektovat jeho individualitu. Pěstouni se taktéž snaží být mu pozitivním vzorem a vychovávat ho v podnětném prostředí. Opatrovník v průběhu řízení navrhl, nechť jsou současní pěstouni nezl. ██████████ jmenováni jeho poručníky a současně nechť soud vysloví souhlas a povolí změnu příjmení nezl. ██████████ na ██████████. Z protokolu o jednání na Městském úřadu ve Znojmě ze dne 13. 02. 2017 bylo zjištěno, že matka souhlasí s návrhem na změnu příjmení. Nezl. ██████████ naposledy viděla v roce 2016 při soudním jednání v Českých Budějovicích. Předtím jej 3x navštívila v Dětském centru Jihočeského kraje ve Strakonících. Na výživu nezl. nijak nepřispívá, její finanční situace jí to ani neumožňuje.

Podle § 928 odst. 1, 2 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen o. z.) není-li tu žádný z rodičů, který má a vůči svému dítěti vykonává rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu, soud jmenuje dítěti poručníka. Poručník má vůči dítěti zásadně všechny povinnosti a práva jako rodič, ale nemá k dítěti vyživovací povinnost.

Podle § 878 odst. 1 o.z. nežije-li některý z rodičů nebo není-li znám, nemá-li některý z rodičů rodičovskou odpovědnost, nebo je-li výkon jeho rodičovské odpovědnosti pozastaven, vykonává rodičovskou odpovědnost druhý rodič; to platí i tehdy, je-li rodičovská odpovědnost jednoho z rodičů omezena nebo je-li omezen její výkon. Podle odst. 2 citovaného usnesení nemá-li žádný z rodičů rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu nebo je-li výkon rodičovské odpovědnosti obou rodičů pozastaven, anebo je-li rodičovská odpovědnost rodičů dotčena některým z uvedených způsobů, ale každého jinak, jmenuje soud dítěti poručníka, kterému náleží povinnosti a práva rodičů nebo jejich výkon na místě rodičů.

Podle § 931 odst. 1, 2 o.z. není-li to v rozporu se zájmy dítěte, jmenuje soud poručníkem toho, koho naznačili rodiče, ledaže tato osoba poručenství odmítne. Jinak soud jmenuje poručníkem některou z osob příbuzných nebo blízkých dítěti nebo jeho rodině, ledaže rodič takovou osobu výslovně vyloučil. Není-li takové osoby, jmenuje soud poručníkem jiného vhodného člověka. Fyzická osoba, kterou soud jmenoval, může své jmenování do funkce poručníka odmítnout. Soud pak jmenuje jinou osobu.

Podle § 932 odst. 1 o. z. poručníkem lze jmenovat jen plně svéprávnou osobu, která způsobem života zaručuje, že je schopna funkci poručníka řádně vykonávat.

Podle § 933 odst. 1 o. z. poručník odpovídá za řádné plnění své funkce a podléhá stálému dozoru soudu. Podle odst. 3 téhož ustanovení do 90 dnů po svém jmenování předloží poručník soudu soupis jmění dítěte; soud může tuto lhůtu na žádost poručníka prodloužit, nejdéle však o 60 dnů.

Podle § 934 odst. 1 o. z. musí být každé rozhodnutí poručníka nikoli v běžné záležitosti týkající se dítěte schváleno soudem. Podle odst. 2 tohoto ustanovení podává poručník soudu pravidelně zprávy o osobě dítěte a o jeho vývoji a předkládá účty ze správy jeho jmění, a to alespoň jednou za rok, neurčí-li soud období kratší.

Podle § 76 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, k žádosti o povolení změny jména nebo příjmení nezletilého dítěte musí být dále přiložen písemný souhlas druhého rodiče, nebo pravomocné rozhodnutí soudu nahrazující tento souhlas.

Soud má jednoznačně za prokázané, že jsou splněny všechny hmotněprávní podmínky o. z. pro jmenování navrhovatelů poručníky nezletilého [REDAKCE], neboť matka byla zbavena rodičovské odpovědnosti k nezletilému a otec není určen, nezletilý nemá tedy žádného zákonného zástupce. Je zcela v zájmu nezletilého, aby byli poručníky ustanoveni manželé [REDAKCE] kteří nezletilého již po dobu dvou let fakticky vychovávají, jsou jeho nejbližšími osobami a prokázali již během této doby, že jsou plně schopni nejen zajišťovat praktickou péči o nezletilého a poskytnout mu citové zázemí, ale také dítě zastupovat, jednat za něj s úřady a zařizovat veškeré jeho záležitosti. Oba poručníci jsou plně svéprávní a způsobem svého života zaručují, že jsou schopni funkci poručníka řádně vykonávat (§ 932 odst. 1 o. z.). Nemají žádný záznam v rejstříku trestů, ze zdravotního hlediska nejsou při výkonu plné péče o dítě nijak omezeni. Nebylo zjištěno nic, co by vedlo k pochybám, že jsou ochotni i schopni zastupovat nezletilého [REDAKCE] a hájit jeho zájmy. Je tedy nadále důvodný předpoklad, že z jejich strany bude nejen osobní výchova nezletilého, ale i veškeré jeho další záležitosti zajišťovány řádně po všech stránkách. Z těchto důvodů soud rozhodl o jmenování navrhovatelů poručníky nezletilého [REDAKCE] přičemž zároveň tímto rozsudkem byla poručníkům uložena povinnost podávat o výkonu poručnické funkce soudu zprávy vždy jednou ročně, čímž bude zajištěn zákonný dozor soudu nad jejím řádným plněním.

Okruh práv a povinností poručníků byl vymezen v souladu s ust. § 928 odst. 2 o. z.

Soud dále konstatuje, že změna příjmení nezletilého nepatří mezi běžné záležitosti týkající se dítěte, naopak jde o podstatnou záležitost dítěte v jeho osobní rovině, jež podléhá souhlasu soudu (§ 934 odst. 1 o. z.).

Soud shledal zřejmý důvod pro změnu příjmení nezletilého [REDAKCE] neboť matka nejprve dlouhodobě neplnila svou rodičovskou odpovědnost, přičemž následně jí i byla zbavena. Otec nezletilého není znám. Ponechat nezletilému příjmení jeho předků se soudu jako dostatečný důvod k zachování příjmení nejeví. Není proto v zájmu nezletilého, aby u něho byl udržován a prohlubován pocit sounáležitosti o rodičem, který o něj dlouhodobě nejeví zájem, nepodílel se žádným způsobem na jeho výchově a následně byl i soudem rodičovské odpovědnosti zbaven. Naopak lze mít za to, že změna příjmení nezletilého přispěje k bližšímu spojení nezletilého s členy rodiny poručníků, což je nepochybně pouze ku prospěchu dítěte. Z tohoto důvodu soud vyslovil souhlas se změnou příjmení.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 23 zákona č. 292/2013 Sb., zákon o zvláštních řízeních soudních, neboť se jedná o řízení, které lze zahájit i bez návrhu a nebyly shledány žádné okolnosti případu, které by přiznání náhrady nákladů některému z účastníků odůvodňovaly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je přípustné odvolání do 15 dnů ode dne doručení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

Právo podat odvolání nemá ten, kdo se ho výslovně vzdal.

Ve Strakoniciích dne 12. září 2017

JUDr. David Moravec v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Radoslava Housková

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud ve Strakonicih rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Myftari ve věci péče o nezl. [REDACTED] nar. [REDACTED] bytem [REDACTED], t.č. v péči Dětského centra Jihočeského kraje o.p.s., Strakonice, zastoupenou Městem Blatná jako kolizním opatrovníkem, dceru [REDACTED] nar. [REDACTED] bytem [REDACTED] a [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Kuřim, za účasti Okresního státního zastupitelství ve Strakonicih, **o návrhu Města Strakonice na zbavení rodičovské odpovědnosti otce a omezení rodičovské odpovědnosti matky, t a k t o :**

- I. Soud **zbavuje** otce nezletilé [REDACTED] narozeného [REDACTED] rodičovské odpovědnosti vůči nezletilé [REDACTED] narozené [REDACTED]
- II. Rodičovská odpovědnost matky nezletilé [REDACTED] narozené [REDACTED] **se omezuje** tak, že není oprávněna vykonávat práva spojená s vymáháním náhrady škody vůči [REDACTED] přiznané [REDACTED] rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 6. 2017, č. j. 16 T 9/2017-661 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 8. 2017, č. j. 2 To 66/2017 a s vymoženou finanční částkou nakládat a spravovat.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Město Strakonice podalo návrh na zbavení rodičovské odpovědnosti otce nezletilé a omezení rodičovské odpovědnosti matky nezletilé, a to ve vztahu k vymáhání náhrady škody vůči otci nezletilé a ve vztahu k nakládání a spravování takto vymožené částky. Návrh byl ve vztahu k otci odůvodněn jeho odsouzením za zvláště závažný zločin znásilnění spáchaný na nezl. ██████████, když otec měl vážným způsobem zneužít své rodičovské odpovědnosti a nezvratně poškodit vývoj nezletilé. Ve vztahu k matce Město Strakonice odůvodnilo svůj návrh jejím postojem k popsané trestné činnosti otce, kdy se matka v průběhu trestního řízení jednoznačně postavila na stranu otce a ohledně dcery se vyjadřovala tak, že si vše vymyslela a žádala dceru, aby svá obvinění stáhla. Dle názoru navrhovatele je zde tedy riziko, že ani po pravomocném odsouzení otce nebude jednat v zájmu své dcery a uloženou náhradu škody ve výši 250.000 Kč po otci vymáhat.

Oba rodiče s návrhem v plném rozsahu souhlasili. Oba se vyjadřovali v tom směru, že po propuštění otce z výkonu trestu chtějí obnovit soužití, kde již s nezl. ██████████ nepočítají. Dle jejich vyjádření již mezi otcem a nezletilou ani mezi matkou a nezletilou není důvěra. Matka sice při jednání ve věci nařízení ústavní výchovy nezletilé následně sdělila, že v poslední době se její vztah vůči otci nezletilé změnil, obnovit soužití již nechce. Přesto však nadále souhlasí s tím, aby byla ve své rodičovské odpovědnosti v navrhovaném rozsahu omezena.

Z rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 6. 2017 č.j. 16 T 9/2017-661 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 8. 2017 č.j. 2 To 66/2017 bylo zjištěno, že otec nezletilé byl pravomocně uznán vinným ze spáchání pokračujícího zvláště závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea 2, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) trestního zákoníku a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání pěti let se zařazením do věznice s ostrahou za současného uložení ochranného léčení sexuologického v ústavní formě a uložení povinnosti k náhradě škody nezl. ██████████. Předmětného zločinu se měl otec dopustit vůči nezl. ██████████ nejméně v období od počátku ledna 2012 do 20. 10. 2016.

Z obsahu opatrovnického spisu vyplývá, že po zahájení trestního stíhání otce ve věci uvedené v předchozím odstavci matka na nezl. ██████████ opakovaně naléhala, aby stáhla své obvinění vůči otci. Celkově matka stála po celou dobu na straně otce, chránila jej, nezl. ██████████ nevěřila. Vztah mezi matkou a nezl. ██████████ se začal upravovat až v poslední době, matka rovněž změnila postoj ohledně návratu nezletilé domů, není však jisté (a matka se k tomu nijak blíže nevyjádřila), zda již nezl. ██████████ věří a stojí na její straně.

Podle § 871 odst. 1 zák.č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o.z.“) zneužívá-li rodič svoji rodičovskou odpovědnost nebo její výkon, anebo svoji rodičovskou odpovědnost nebo její výkon závažným způsobem zanedbává, soud jej jeho rodičovské odpovědnosti zbaví.

Podle § 870 o.z. nevykonává-li rodič svoji rodičovskou odpovědnost řádně a vyžaduje-li to zájem dítěte, soud jeho rodičovskou odpovědnost omezí nebo omezí její výkon a zároveň stanoví rozsah tohoto omezení.

Podle § 866 o. z. pro rozhodnutí soudu, které se týká rozsahu rodičovské odpovědnosti nebo způsobu či rozsahu, v jakém ji rodiče mají vykonávat, jsou určující zájmy dítěte.

Podle § 858 o.z., věta před středníkem, rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění.

Soud konstatuje, že pro rozhodnutí o zbavení rodičovské odpovědnosti musí nastat situace, kdy tento zásah do vztahu mezi rodičem a nezletilým dítětem je jediným účinným prostředkem ochrany sledujícím zájem a blaho dítěte, který převáží nad právem dítěte na rodinný život, zachování rodinných svazků, na péči rodičů, osobní kontakt s nimi a nad právem znát své rodiče (NS ČR 30 Cdo 4045/2011).

Po provedeném dokazování má soud za prokázané, že otec nezl. ██████████ závažným způsobem zneužil svou rodičovskou odpovědnost, neboť se úmyslně dopustil vůči nezletilé závažného protiprávního jednání, a to pokračujícího zvláště závažného zločinu znásilnění. Za toto své protiprávní jednání byl pravomocně odsouzen a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 5 let se zařazením do věznice s ostrahou za současného uložení ochranného sexuologického léčení v ústavní formě. Z vyjádření samotného otce je navíc zřejmé, že otec celé trestní stíhání nahlíží jako ublížení jemu samému, obviňuje dceru z křivého nařčení, v důsledku čehož již sám nechce být v jakémkoli vztahu s nezl. ██████████ a žádá, aby byl rodičovské odpovědnosti zbaven.

Jestliže tedy otec sám není schopen dohlédnout důsledky svého jednání, svět vnímá jen ze svého pohledu, nemůže obstát v roli rodiče, který má svým chováním a postojem k životu být pro své děti příkladem. Jelikož rodičovská odpovědnost zahrnuje mj. povinnost rodičů pečovat o citový, rozumový a mravní vývoj dítěte a otec v této roli neobstál, když významně, nezvratně a trvale zasáhl do dalšího psychického a morálního vývoje své dcery, je dle názoru soudu na místě zbavit otce rodičovské odpovědnosti s tím, že s ohledem na druh trestné činnosti, které se na nezl. ██████████ dopustil, neponechal soud otcí ani právo styku s nezletilou.

Ohledně matky soud konstatuje, že tato svou rodičovskou odpovědnost nevykonávala řádně, neboť v průběhu celého trestního stíhání otce stála vždy pouze na jeho straně, nijak se nepokoušela zjistit a objasnit události, které se měly mezi nezl. ██████████ a jejím otcem stát a ani po pravomocném odsouzení zcela nezměnila či alespoň nevyjasnila svůj postoj vůči nezletilé. Vzniká zde tedy obava, že matka nebude vymáhat náhradu škody, která byla nezletilé vůči jejímu otcí přiznána, případně že by s vymoženou částkou nakládala ve prospěch své dcery. Soud proto omezil rodičovskou odpovědnost matky právě v tomto směru, když sama matka s takovýmto rozhodnutím soudu souhlasila. Ve zbytku pak zůstává rodičovská odpovědnost matky zachována.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 23 zák.č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z.ř.s.“), podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je přípustné odvolání do 15 dnů ode dne doručení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím Okresního soudu ve Strakoniciích.

Právo podat odvolání nemá ten, kdo se ho výslovně vzdal.

Ve Strakoniciích dne 21. listopadu 2017

**Mgr. Jana Myftari v. r.
samosoudkyně**

Za správnost vyhotovení:
Markéta Čtvrtníková

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud ve Strakonících rozhodl soudcem JUDr. Romanem Winklerem v právní věci

posuzované:

██████████, narozená dne ██████████
bytem ██████████
zastoupené opatrovníkem Městem Strakonice
se sídlem Velké nám. 2, 386 01 Strakonice
zastoupené opatrovníkem advokátkou JUDr. Marií Šatavovou
se sídlem Lidická 172, 386 01 Strakonice

za účasti:

Okresního státního zastupitelství ve Strakonících
se sídlem Žižkova 534, 386 28 Strakonice

o přezkum svéprávnosti

takto:

- I. Rozsudek Okresního soudu ve Strakonících č.j. 1 Nc 206/2014-72 ze dne 7. 11. 2014 se **mění** tak, že posuzovaná ██████████, narozená dne ██████████, se s účinky na dobu 5 let od právní moci tohoto rozsudku **omezuje** ve svéprávnosti tak, že nemůže samostatně právně jednat v žádných záležitostech vyjma práva samostatně jednat v běžných záležitostech každodenního života.
- II. Posuzovaná ██████████, narozená dne ██████████, se **omezuje** ve svéprávnosti tak, že není způsobilá k výkonu rodičovské odpovědnosti vyjma osobního styku s dětmi.
- III. Opatrovníkem posuzované ██████████, narozené dne ██████████, se s účinností 5 let od právní moci tohoto rozsudku **ustanovuje** Město Strakonice, které je oprávněno a povinno zastupovat posuzovanou v rozsahu omezení její svéprávnosti.
- IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- V. Česká republika – Okresní soud ve Strakonících **nemá** nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- 1 Usnesením Okresního soudu ve Strakoniciích č. j. 8 P 181/91-226 ze dne 9. 11. 2017 soud zahájil řízení dle § 13 odst. 1 z.ř.s., na základě ustanovení § 59 odst. 2 NOZ.
- 2 Po provedeném dokazování bylo z rozsudku Okresního soudu ve Strakoniciích ze dne 7. 11. 2014 č.j. 1 Nc 206/2014 – 72 zjištěno, že posuzovaná [REDAKCE] byla omezena ve svéprávnosti tak, že nemůže nakládat s majetkem a finančními prostředky nad 500 Kč týdně a nemůže uzavírat smlouvy za účelem získávání finančních prostředků od jakéhokoliv poskytovatele
- 3 Podle § 55 odst. 1, 2 NOZ, k omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přitom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti. Omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.
- 4 Podle § 57 odst. 1 NOZ může soud omezit svéprávnost člověka v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat, a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil.
- 5 Podle § 59 odst. 1 NOZ, může soud svéprávnost omezit v souvislosti s určitou záležitostí na dobu nutnou pro její vyřízení, nebo na jinak určenou určitou dobu, nejdéle však na tři roky. Je-li zjevné, že se stav člověka v této době nezlepší, může soud svéprávnost omezit na dobu delší, nejdéle však na pět let.
- 6 Podle § 38 odst. 4 zákona 292/2013 Sb., rozhoduje-li soud o prodloužení doby omezení svéprávnosti a je-li zjevné, že stav posuzovaného se oproti rozhodnutí o omezení svéprávnosti či poslednímu rozhodnutí o prodloužení nezměnil, může upustit od provedení důkazu novým znaleckým posudkem a výsledkem znalce a nahradit jej jiným důkazem, zejména písemnou zprávou ošetřujícího lékaře ve spojení s naposledy vypracovaným znaleckým posudkem; výslech znalce, který jej vypracoval, se v takovém případě nevyžaduje.
- 7 Důvodová zpráva k zákonu č. 460/2016 Sb., uvádí k výše uvedenému § 38 následující: „V návaznosti na četné připomínky praxe se navrhuje soudu výslovně umožnit, aby upustil od výslechu znalce, a to v případech, kdy se jedná o prodloužení doby omezení svéprávnosti. **Soud od znaleckého posudku může upustit v případech, kdy se stav dotčené osoby nezměnil.** O této skutečnosti musí mít soud k dispozici relevantní důkaz. Tím může být zejména **zpráva ošetřujícího lékaře ve spojení s naposledy vypracovaným znaleckým posudkem**, z nichž plyne, že **stav zjištěný dříve pořízeným znaleckým posudkem nevykazuje perspektivu zlepšení, což je zároveň potvrzeno aktuální zprávou ošetřujícího lékaře.** Pro vyloučení pochybností se pro tento případ navrhuje stanovit, že **výslech znalce, který vypracoval poslední znalecký posudek, se v tomto řízení nevyžaduje.** Rovněž co se týče zprávy ošetřujícího lékaře, i tu postačí předložit, aniž by byl nezbytný jeho výslech. To nevylučuje, aby soud ošetřujícího lékaře vyslechl, shledá-li, že to okolnosti vyžadují, jak odpovídá pravidlu stanovenému již ve stávající dikci odstavce 1. Ostatní pravidla týkající se průběhu řízení zůstávají zachována. **Návrh sleduje zefektivnění a zpružnění řízení v případech, kdy je zjevné, že je nový znalecký posudek a výslech znalce nadbytečný, a řízení je tudíž zbytečně prodloužováno a spojeno s neúčelnými náklady i potenciální zátěží pro posuzovaného.**
- 8 Z výše uvedeného je tedy patrné, že soud upustí od vyhotovení znaleckého posudku a výslechu znalce při rozhodování o prodloužení trvání omezení ve svéprávnosti za situace,

kdy se zdravotní stav posuzovaného nezměnil. Tato skutečnost pak může být prokázána ze zprávy ošetřujícího lékaře ve spojení s naposledy vypracovaným znaleckým posudkem.

- 9 Ze zprávy Psychiatrické ambulance Strakonice, vydané ošetřující lékařkou posuzované paní MUDr. Radkou Kamencovou, má soud za prokázané, že posuzovaná trpí těžkou poruchou osobnosti s rysy emoční nestability, impulsivity, dissociality, závislosti a syndromem závislosti na alkoholu. Posuzovaná dochází na kontroly do její ambulance nepravidelně, spolupráce v léčbě je velmi problematická, přetrvává intermitentní abusus alkoholu, kdy se jedná o stav, kdy nelze očekávat zlepšení v horizontu 5 let. Závěry znaleckého posudku z roku 2014 platí i v současné době.
- 10 Při jednání dne 8. 2. 2018 zástupce nezletilých dětí (OSPOD Strakonice) uvedl, že posuzovaná je stále závislá na alkoholu a marihuaně. Nad posuzovanou je nařízen soudní dohled, který však neplní svoji funkci. Nezletilý [REDAKCE] má ve škole výchovné problémy, sama posuzovaná nedokáže na tyto problémy nějak reagovat. Na výzvu třídní učitelky se do školy nedostaví. Posuzovaná v bytě neuklízí, je zde velká špína, mísí se čisté a špinavé věci. Hmotněprávní opatrovník při jednání uvedl, že nezletilý [REDAKCE] útočí na ostatní děti, do školy řádně nechodí a má výchovné problémy. O nezletilého se spíše stará starší sestra než posuzovaná. Pokud jde o přípravu do školy, pak se domnívá, že posuzovaná se s dětmi nepřipravuje. Nezletilá [REDAKCE] je vyčleněna z kolektivu, a tak se dostává do špatné party osob. Nezletilé děti mají kromě posuzované, babičku z matčiny strany, tato si je však vzít k sobě nechce, a tudíž zde není v současné době osoba, která by se o děti mohla postarat. K osobě posuzované dále uvedl, že za dobu opatrovnictví se stav paní posuzované zhoršuje.
- 11 Na základě výše uvedeného, soud nechal vyhotovit nový znalecký posudek na psychický stav posuzované s důrazem na schopnost posuzované pečovat o nezletilé děti. Znalec MUDr. Jan Tuček, Ph.D., z oboru zdravotnictví – odvětví psychiatrie, ve znaleckém posudku jednoznačně uvedl, že zdravotní stav posuzované se nezměnil a nelze očekávat změnu v horizontu 5 let. Posuzovaná nadále trpí duševní poruchou, která není jen přechodného rázu a to smíšenou poruchou osobnosti s rysy emočně nestabilními, závislými a disociálními, a která je zhoršována závislostí paní posuzované na alkoholu. Tato duševní porucha pak posuzovanou omezuje tak, že není vůbec schopna se postarat o vlastní záležitosti. Těto tak hrozí potencionální závažná újma, neboť tato se sama nedokáže o sebe postarat a je snadno manipulovatelná svým okolím. Posuzovaná selhává ve výchově svých nezletilých dětí, je zajistit jen jejich základní potřeby. Nad rámec zajištění jejich základních životních potřeb selhává. Není schopna sama řešit jejich výchovné problémy, vzdělání, organizaci volného času. Při svém výslechu znalec uvedl, že paní posuzovaná je schopna osobně se stýkat s dítětem, dokáže zajistit základní výživu a výchovu, vše ostatní musí dělat pod dohledem třetí osoby.
- 12 Z takto provedeného dokazování má soud jednoznačně prokázáno, že posuzovaná nadále trpí duševní poruchou, která není jen přechodného rázu. Touto duševní poruchou je pak smíšená porucha osobnosti s rysy emočně nestabilními, závislými a disociálními, a která je zhoršována závislostí paní posuzované na alkoholu. Tato choroba ovlivňuje posuzovanou ve složce ovládací a volní shodně tak, jak ji ovlivňovala v roce 2014, kdy byl vyhlášen poslední rozsudek o omezení svéprávnosti. Soud zhlédl posuzovanou, když si ověřil, že duševní stav posuzované odpovídá výše učiněným závěrům.
- 13 Soud tak na základě výše uvedeného dovodil, že je nutné omezit posuzovanou ve svéprávnosti tak, jak je uvedeno ve výroku č. I tohoto rozsudku, a tudíž soud rozhodl o změně rozsudku z roku 2014. Jelikož u posuzované není žádná možnost zlepšení jejího zdravotního stavu, soud rozhodl o omezení svéprávnosti na dobu pěti let, a na tuto dobu taktéž jmenoval opatrovníkem

Město Strakonice (k osobě již dříve činného opatrovníka a k výkonu jeho opatrovnické funkce nebylo v průběhu řízení činěno žádných námitek).

- 14 Podle § 468a odst. 1, 2, 3 zákona č. 292/2013, o zvláštních řízeních soudních, nebylo-li zastaveno řízení o svéprávnosti rodiče nezletilého dítěte podle § 35 odst. 2, soud zahájí řízení ve věcech rodičovské odpovědnosti a řízení spojí. Pro řízení je příslušný soud, který vede řízení o svéprávnosti. V rozsudku, jímž se omezuje svéprávnost v oblasti rodičovské odpovědnosti, vymezí soud rozsah, v jakém způsobilost posuzovaného omezil, nepostačují-li vzhledem k zájmu dítěte mírnější a méně omezující opatření.
- 15 Podle § 858 OZ, rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud.
- 16 Podle § 872 OZ, před rozhodnutím soudu o omezení rodičovské odpovědnosti soud vždy posoudí, zda je vzhledem k zájmu dítěte nezbytné omezit právo rodiče osobně se stýkat s dítětem. Dojde-li ke zbavení rodiče rodičovské odpovědnosti, zůstává rodiči právo osobně se stýkat s dítětem jen v případě, že soud rozhodne o zachování tohoto práva rodiči s přihlédnutím k zájmu dítěte.
- 17 Na základě výše uvedeného soud zahájil řízení o omezení rodičovské odpovědnosti paní posuzované, neboť má za prokázané, že paní posuzovaná není schopna pro svoji duševní poruchu zajistit péči o zdraví, tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj svých dětí, nedokáže postupovat v ochraně dětí, v zajišťování jejich výchovy a vzdělání, v určení místa jejich bydliště a v jejich zastupování a spravování jejich jmění.
- 18 Soud tak výrokem omezil rodičovskou zodpovědnost paní posuzované až na osobní styk s dětmi, neboť ničeho jiného není pro svou duševní poruchu schopna.
- 19 Podle § 928 odst. 1 a 2 OZ, není-li tu žádný z rodičů, který má a vůči svému dítěti vykonává rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu, soud jmenuje dítěti poručníka. Poručník má vůči dítěti zásadně všechny povinnosti a práva jako rodič, ale nemá k dítěti vyživovací povinnost. S ohledem na osobu poručníka nebo poměry dítěte, jakož i s ohledem na to, z jakého důvodu rodiče nemají všechny povinnosti a práva, může být výjimečně okruh povinností a práv poručníka vymezen jinak.
- 20 V daném případě otec nezletilých dětí zemřel. Paní posuzovaná je tímto rozsudkem omezena v rozsahu rodičovské odpovědnosti. Soud by tak měl ustanovit nezletilým poručníka. Jedinou osobou, která v době rozhodování soudu přicházela do úvahy, byla matka paní posuzované. Tato však uvedla, že děti do své péče nechce.
- 21 Podle § 929 OZ, nastane-li situace uvedená v § 928 odst. 1, vykonává poručenství orgán sociálněprávní ochrany dětí jako veřejný poručník, a to až do doby, kdy soud jmenuje dítěti poručníka nebo dokud se poručník neujme funkce.
- 22 Soud tak o poručníkovi nerozhodl a tudíž právní mocí tohoto rozsudku přebírá tuto funkci orgán sociálněprávní ochrany dětí jako veřejný poručník.

- 23 Závěrem se uvádí, že v rozsahu rodičovské odpovědnosti soud nestanovil lhůtu pro omezení v horizontu 5 let, neboť občanský zákoník ani zákon o zvláštních řízeních soudních u omezení rodičovské odpovědnosti tuto lhůtu nezná, a využití lhůty pro omezení svéprávnosti je dle názoru soudu nepřipustné.
- 24 O náhradě nákladů řízení státu bylo rozhodnuto podle § 43 z.ř.s., podle něhož náklady řízení platí stát.
- 25 O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 23 z.ř.s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné odvolání do 15 dnů ode dne doručení ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím soudu podepsaného.

Právo podat odvolání nemá ten, kdo se ho výslovně vzdal.

Strakonice 19. července 2018

JUDr. Roman Winkler v. r.
soudce

